

นวัตกรรมการสร้างคนดี. โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.
การเสริมสร้างวินัย ความรับผิดชอบโดยใช้หลัก “ไตรสิกขา” ของชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
โดย นางมนัสยา พุ่มไม้ โรงเรียนบ้านโนนแกด สพป.ศก.1

ชื่อผลงานนวัตกรรม การเสริมสร้างวินัย ความรับผิดชอบโดยใช้หลัก “ไตรสิกขา” ของชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนบ้านโนนแกด
เจ้าของผลงาน นางมนัสยา พุ่มไม้
ประเภทผลงาน ด้านการเรียนการสอน
สอดคล้องกับคุณลักษณะโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ สามัคคี

1. ความสำคัญ

โรงเรียนบ้านโนนแกดเข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุณธรรม ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ศึกษาวิเคราะห์ เพื่อสร้างคุณธรรมอัตลักษณ์ผู้เรียนของโรงเรียน คือ “มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ สามัคคี” และได้กำหนดให้ทุกชั้นเรียนพัฒนาผู้เรียนผ่านโครงงานตามอัตลักษณ์ ให้เกิดกับผู้เรียน ตามกระบวนการพัฒนาโครงการโรงเรียนคุณธรรม

ไตรสิกขา ประกอบด้วย ศีล สมาธิ ปัญญา เป็นกระบวนการปฏิบัติ หรือ กระบวนการพัฒนา การพัฒนาพฤติกรรม เรียกว่า ศีล พัฒนาทางด้านจิตใจเรียกว่า สมาธิ และพัฒนาด้านปัญญา เรียกว่า ปัญญา (พระธรรมปิฎก 2539:188)ทั้งสามด้านนี้มีความสัมพันธ์อิงอาศัยกัน พฤติกรรมที่ดีเป็นช่องทางให้จิตใจพัฒนา และช่วยให้ปัญญางอกงาม จิตใจที่พัฒนาแล้วจะทำให้เกิดปัญญาเห็นถูกต้องตามความจริงและปัญญาที่เห็นถูกคิดถูกจะทำให้เกิดพฤติกรรมที่ดีงามต่อไป

การเสริมสร้างวินัย ความรับผิดชอบโดยใช้หลัก “ไตรสิกขา” ของชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนบ้านโนนแกด เป็นการนำหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มีความสามัคคี ที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งได้ร่วมกันพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

2. จุดประสงค์และเป้าหมาย

2.1 จุดประสงค์

- 1.เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาวินัย ความรับผิดชอบโดยใช้หลัก “ไตรสิกขา” ของชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านโนนแกด
- 2.เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีวินัย ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

2.2 เป้าหมาย

เป้าหมายเชิงปริมาณ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ปีการศึกษา 2563

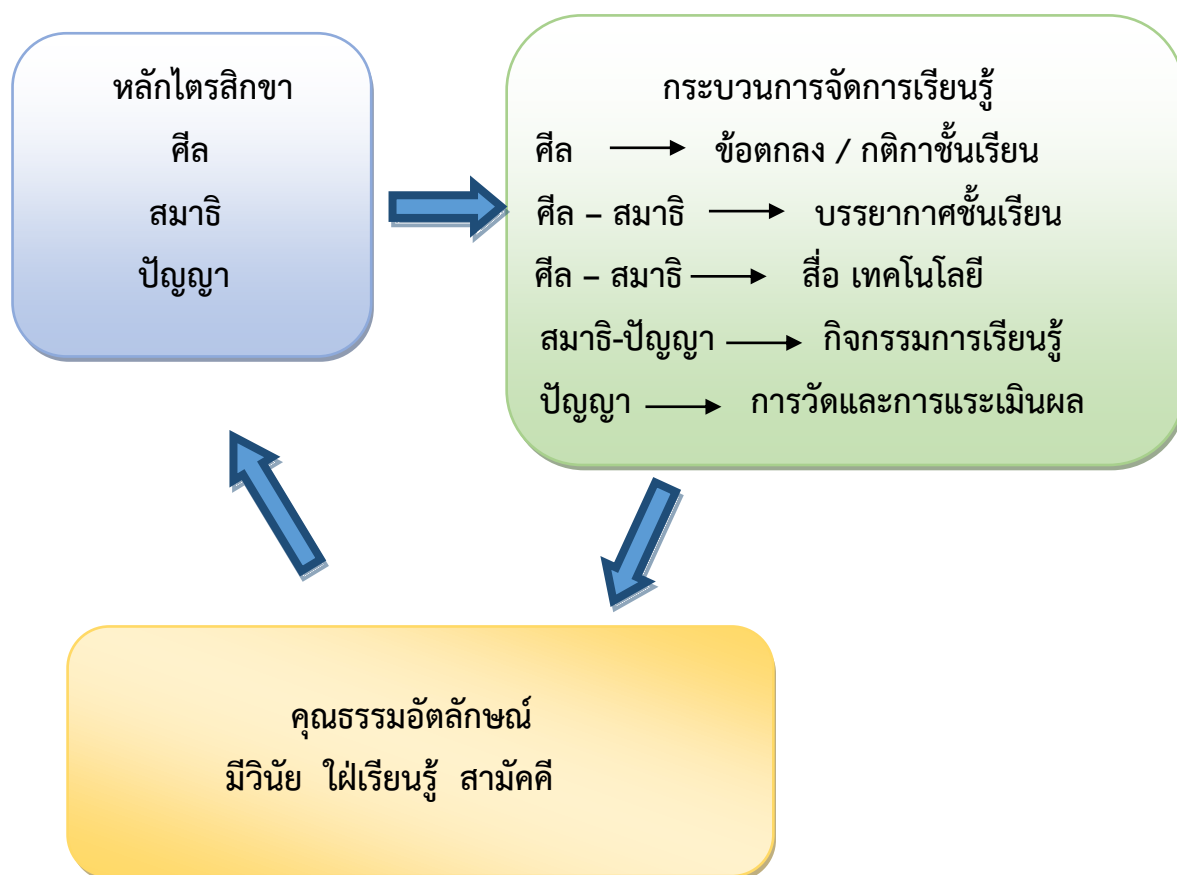
เป้าหมายเชิงคุณภาพ

- 1.ครูนักเรียนมีความตระหนักรู้ เข้าใจ ในการพัฒนาคุณธรรมด้านวินัย ความรับผิดชอบ โดยใช้หลักไตรสิกขา
- 2.นักเรียนสามารถเรียนรู้การพัฒนาวินัย ความรับผิดชอบ โดยใช้หลักไตรสิกขา .

3.กระบวนการผลิตนวัตกรรม

3.1 กรอบแนวคิดการพัฒนา

หลักไตรสิกขา เป็นหลักการในการฝึกปฏิบัติตน ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งคุณงามความดี การจัดการเรียนรู้ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่นำกระบวนการฝึกปฏิบัติ ทางกาย วาจา ใจ เกิดทักษะการคิดและพิจารณาผลการปฏิบัติ ฝึกตนให้อยู่ในระเบียบวินัยและมีความรับผิดชอบ แก้ปัญหาอย่างถูกต้อง ถูกวิธี เพื่อการเสริมสร้างการพัฒนาคุณธรรมด้านวินัย ความรับผิดชอบโดยใช้หลัก “ไตรสิกขา”

3.2 การดำเนินการพัฒนา

การเสริมสร้างการพัฒนาวินัย ความรับผิดชอบโดยใช้หลัก “ไตรสิกขา” ของชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มี 3 ขั้นตอน

1. ศีล : การพัฒนาพฤติกรรม

- 1.1 กำหนดข้อตกลงนอกห้องเรียน วินัยการเดินแถวเข้าชั้นเรียน ระเบียบการวางรองเท้าหน้าห้องเรียน
- 1.2 กติกาข้อกำหนดในห้องเรียน ขั้นตอนการเข้ามาถึงชั้นเรียน แสดงความเคารพสถาบันหลักของชาติ (ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์) สวดมนต์ไหว้พระ
- 1.3 ข้อกำหนดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมในชั้นเรียนที่เอื้อและพร้อมจัดการเรียนรู้

2. สมาธิ : พัฒนาจิต

- 2.1 วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดสมาธิ นั่งสมาธิก่อนเรียน สวดมนต์แปล
- 2.2 วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีศีล คือ ให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามข้อตกลง กติกาในชั้นเรียน การดูแลสุขภาพ การฟัง การเล่า โดยใช้สื่อ ประสบการณ์เรื่องจริงประจำวัน บันทึกความดี

3. ปัญญา : พัฒนาปัญญา

- 3.1 วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดปัญญา วิเคราะห์สภาพปัญหาสังคม เหตุการณ์จริงในสังคม การเรียนรู้โดยกระบวนการกลุ่ม สร้าง / สรุป โดยแผนผังความคิด
- 3.2 ประเมินความพร้อมเพียง การประพฤติตนเป็นผู้มีระเบียบวินัยของนักเรียน ในการเดินทาง การปฏิบัติกิจกรรมในชั้นเรียน รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย อุปกรณ์การเรียน
- 3.3 ผลงานนักเรียน สมุดบันทึก ผลงานกลุ่ม
- 3.4 กรณีบกพร่อง ตักเตือน แนะนำ ให้บอกเหตุผล
- 3.5 กรณีถูกต้อง กล่าวชื่นชม ให้กำลังใจ

4. ผลการดำเนินงาน/ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่ได้รับ

4.1 ด้านครู

~ ตระหนักถึงความสำคัญในหลักการของไตรสิกขา เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียน

4.2 ด้านผู้เรียน

- ~ นักเรียนมีระเบียบวินัยในการจัดการตนเองปฏิบัติตามข้อตกลงได้ถูกต้องมากขึ้น
- ~ นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ส่งตรงเวลา และมีคุณภาพ
- ~ นักเรียนมีศีล สมาธิ รู้จักแก้ปัญหาด้วยเหตุและผลมากขึ้น

4.3 ด้านโรงเรียน

- ~ โรงเรียนมีรูปแบบในการพัฒนาผู้เรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์เป็นโรงเรียนคุณธรรมและแหล่งเรียนรู้

4.4 ด้านชุมชน

- ~ ผู้ปกครอง ร่วมมือในการพัฒนาผู้เรียนให้มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบในตนเองและสังคม

5. ปัจจัยนำไปสู่ความสำเร็จ

- 1.บรรยากาศที่แสดงถึงกัลยาณมิตร
- 2.สื่อ/เทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ที่น่าสนใจ
3. การประเมินติดตามที่ต่อเนื่องสม่ำเสมอ
- 4.การนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
- 5.การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร คณะครู ผู้ปกครอง

6.บทเรียนที่ได้รับ

การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยนำหลักการของไตรสิกขา และนำสื่อเทคโนโลยีกระตุ้นความสนใจการนำเหตุการณ์มาประยุกต์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ สามารถประยุกต์ใช้ได้เหมาะสมกับวิถีชีวิตและสามารถใช้ได้กับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

7. การเผยแพร่

การประชาสัมพันธ์กิจกรรมเด่นในโอกาสต่างๆ

8. เงื่อนไขความสำเร็จ

- 1.การปฏิบัติตามข้อตกลง / กติกาต้องมีความชัดเจน
- 2.การประยุกต์บทเรียนกับเหตุการณ์ปัจจุบัน
- 3.การมีส่วนร่วมของทุกส่วน

ภาคผนวก

สวดมนต์/นั่งสมาธิ ก่อนเข้าเรียน

สวดมนต์/นั่งสมาธิ ก่อนเข้าเรียน

